



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio quadragesima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

quorum est à deo immediatè, scilicet respectu angelorum & eorum quæ immediatè à deo producuntur, respectu autem aliorum est mediatis causis secundis, quare manifestum est quod providentia dei non est æqualiter de omnibus. Hæc autem inæqualitas est ex parte rerum, & non ex parte dei, qui vni ratione simplici scit quod unicuique rei expedit ad consecutionem sui finis.

13. Ad Primum argumentum dicendum est quod providentia humana non se extendit nisi ad contingentia, nec ad illa omnia, sed solum ad illa quæ possunt per hominè fieri, vel impediri, & quia homo non est factor rerum naturalium & necessariorum, ideo ad hæc non extendit providentia humana, sed quum Deus sit factor rerum quas necessarias dicimus, licet liberè & nõ necessarìo productæ sint à deo, ideo res necessarìe subsunt diuinæ providentiæ in quantum eis sciens & liberè volens cõtulit ea quæ sunt expedientia ad consecutionem sui finis.

14. Ad secundum dicendum quod ad prouisoem particularem pertinet remouere impedimenta finis particularis quem intendit, ad prouisoem verò vniuersalem pertinet amouere ea quæ impediunt consecutionè finis vniuersalis, propter quod negligit quandoq; bonum particulare, mala autem particularia naturæ quæ sunt mala pœnæ non impediunt bonum cõmune, imò promouent & necessaria sunt, quia in sphaera generabilium & corruptibilium non potest saluari bonum totius sine malo partis quia generationes sunt ibi necessaræ, generatio autem vniuersalis nõ potest esse sine corruptione alterius, & ideo mala pœnæ vel potius naturæ, vt defectus & corruptiones sunt intenta à prouisoere vniuersali. De malis verò culpæ quod non * habeant ab vlio impediri, potest dupliciter dici. Vno modo quod non possunt impediri sine præiudicio boni vniuersalis, quia non permittitur creatura rationalis agere secundum proprium motum suæ libertatis.

* alius debeat à deo

Alio modo quod ad prouisoem pertinet remouere impedimenta, vel dare rei illa per quæ possit vitare illa quæ impediunt ipsam à consecutione finis, & hoc est magis debitum his quæ consequuntur finem ex merito suæ actionis. In hoc enim est magna pars meriti, quod homo liberè caueat ab his quæ possunt eum impedire à consecutione sui finis. Deus autem omni creaturæ rationali contulit auxilia per quæ potest vitare mala culpæ, & impedimenta suæ salutis, ideo &c.

15. Quid autem dicitur Sap. 12. quod æqualiter est ei cura de omnibus pro tanto dicitur, quia inæqualitas est in rebus prouisus, non autem in Deo prouidente.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum providentia sit idem quod fatum.

Thom. 1. q. 1. ar. 16.

Deinde queritur, vtrum providentia sit idem quod fatum. Et videtur quod sic, quia cõparatio alicuius ad diuersa non plurificat eius essentiam, sed providentia & fatum non differunt, nisi secundum cõparationem ad diuersa, dicente Boetio. 4. de cõsolatione sic, modus quo res geruntur cum ad diuinam cognitionem referuntur, providentia dicitur. Cum verò ad res ipsas quæ geruntur, fatum vocatur, quare &c.

2. IN CONTRARIUM est quod dicit Aug. 5. de Ciui. dei, quod nihil fato fieri dicimus, nihil autem fieri diuinam providentiam, est erroneum, ergo non sunt idem fatum & providentia.

3. RESPONSIO. Fatum dupliciter accipitur. Vno modo pro vi syderum inconsiderata, vnde, 5. de Ciui. dei dicitur quod cum homines fatum audiunt vsitata loquendi consuetudine nõ intelligunt nisi vim positionis syderis. Alio modo dicitur fatum ordo causarum & earum connexio prout reducuntur in diuinam voluntatem & scientiam omnia ordinatè & connectentem, sicut dicitur in eodem lib. cap. 2. Et iste modus est magis proprius quod primus. Fatum enim à fando dicitur. Illud autem quod diuina præscientia ordinatum est quadà causarum connexio ne effatur, sicut verbum vocale est quoddam effatum interioris conceptus.

4. Sic ergo accipiendo fatum, patet quod differt in multis à providentia. Primo ex parte subiecti in quo est. Illa enim sunt diuersa quæ sunt in diuersis subiectis, sed providentia & fatum sunt huiusmodi, nam providentia est in

Deo, fatum autem in causis secundis, est enim ordo causarum reductus in Deum, ordo autem est in ordinatis, quare &c. Secundo, quia fatum dependet ex providentia & in ipsam reducitur & non econuerso. Tertio, quia providentia est æterna, fatum autè temporale, quod enim Deus ab æterno disposuit & prouidit, fato temporaliter subministrat. Quarto, quia non oia subduntur fato, sicut illa quæ immediatè à Deo procedunt absq; ordine causarum secundarum, & generaliter quanto aliqua sunt viciniora Deo, tanto minus subduntur fato, omnia autem subduntur diuinæ providentiæ, vt patuit prius, quare &c.

5. AD Argumentum in oppositum dicendum quod fatum & providentia non solum differunt penes diuersos respectus, sed penes multa alia vt visum est. Quod autem dicit Boetius quod modus quo res geruntur cum ad diuinam cognitionem referuntur &c. sic accipiendum est ac si dixisset, quod diuina cognitio respectu talium est providentia, sed sed executio est per fatum.

6. Quod autè dicit Aug. fato nihil fieri, verum est prout fatum dicebat aliqui esse vim syderum imponentem necessitatem his quæ fiunt à libero arbitrio, aliter non.

DISTINCTIO XL.
Sententia literæ Magistri in generali & speciali.

Prædestinatio verò. Superius determinauit Magister de scientia dei in communi, hic verò determinat de ea prout se habet ad saluandos specialiter, scilicet de prædestinatione. Et diuiditur in tres partes. Primo enim determinat de prædestinatione in se. Secundo per cõparationem ad suam causam. Secunda in princ. 41. dist. si autem querimus. Prima in tres partes diuiditur. Primo determinat quid sit prædestinatio. Secundo declarat prædestinationis certitudinem. Tertio de prædestinatione in cõparatione ad reprobationem. Secunda ibi, Prædestinatorum nullus. Tertia ibi, Cumq; prædestinationi. Secunda istarum diuiditur in tres partes. Primo enim proponit quadã veritatem. Secundo obiicit in contrarium & soluit obiectionem. Tertio obiicit contra solutionem & soluit. Secunda incipit ibi, Ad hoc autè obiiciunt. Tertia ibi, Veruntamen adhuc hic instant. Hæc est diuisio & sententia generalis.

2. IN speciali verò sic procedit, & proponit primo quod prædestinatio est præparatio gratiæ, & quod prædestinatio non potest esse sine præscientia, præscientia autè sine prædestinatione potest bene esse. Postea subdit quod prædestinatorum numerus est certus, non enim prædestinatus potest damnari, nec reprobatus saluari. Deinde obiicit contra hoc. Potest enim Deus dare gratiam quibus non dat, & subtrahere quibus non subtrahit, igitur potest augeri vel minui numerus electorum. Et respondet quod istæ propositiones, prædestinatus potest damnari, reprobatus potest saluari, possunt intelligi distinctè, nõ enim possunt simul esse. scilicet quod prædestinatus sit & damnetur, quod præscitus sit & saluetur, sed diuisim veræ sunt, in eo enim qui est prædestinatus est possibilitas ad vtrumq; innuit etiam aliam solutionem dicens, quod licet prædestinatus possit damnari, non tamen prædestinatus in quantum prædestinatus est, hæc enim additio propositionem veram facit falsam, & falsam facit veram. Deinde obiicit contra hoc si prædestinatus in quantum prædestinatus nõ possit damnari, & prædestinatus ab æterno nõ potest non esse prædestinatus, ergo ille qui est prædestinatus nullo modo poterit danari, & respondet quod cum dicitur non potest nõ esse prædestinatus, potest dupliciter intelligi, vel cõiunctim vt prius prædestinatus postea nõ sit prædestinatus, vel diuisim (vt sit sensus) quod sicut Deus ab æterno potuit illi non prædestinari prædestinare, ita & modo potest, quia actus diuinus nõ transit in præteritum, & sic ille qui est prædestinatus potest esse nõ prædestinatus sicut ab æterno potuit prædestinari, vnde autem subdit quod in actibus hominum qui transeunt in præteritum talis distinctio loci nõ habet. Postea cõparat prædestinationem & reprobationem ad iniuriam, vnde dicit quod sicut prædestinatio nominat electionem & præscientiam & præparationem beneficiorum dei, ita reprobatio dicit præscientiam iniquitatis & præparationem pœ-

quest. preced.

ne, & sicut prædestinationis effectus est gratiæ applicatio, ita reprobationis effectus est obduratio, quæ nihil aliud est quam subtractio gratiæ Dei. Et in hoc terminatur sententia in speciali.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum prædestinatio habeat certitudinem.

Thom. 1. q. 23. ar. 6.

CIRCA distinctionem istam queritur de duobus, scilicet de prædestinatione & reprobatione. Quantum ad primum queritur vtrum prædestinatio habeat certitudinem. Et videtur quod non, quia quicquid Deus vnquam potuit non potest, sed Deus ab æterno potuit non prædestinare quem prædestinavit, ergo nunc potest eum non prædestinare, si sic prædestinatio non est omnino certa.

2 Item aliqui dicuntur deleri de libro vitæ, sed in libro vitæ non scribuntur nisi illi qui prædestinantur ad gloriam, ergo prædestinati possunt de libro vitæ deleri, & ita prædestinatio non est omnino certa.

3 **I**N CONTRARIUM est quod dicit Anselm. de concordantia prædestinationis & gratiæ, prædicta de necessitate futura esse, sed quæ de necessitate eueniunt certitudinem habent, ergo &c. Et iterum super illo verbo Ro. 9. quos præsciuit & prædestinavit &c. Dicit glossa, prædestinatio est præsentia & preparatio beneficiorum dei quæ certissime liberantur quicunque liberantur.

4 **R**ESPONSIO. Circa questionem istam tria sunt videnda. Primum est quid sit prædestinatio, & quare sic vocetur. Secundum erit in quo differat a providentia. Tertium erit qualem certitudinem habeat.

5 Quantum ad primum sciendum est quod omnia diriguntur in suos fines per diuinam providentiam, per quæ confertur cuiuslibet rei illud quod expedit ad consecutionem sui finis. Finis autem ad quæ res creatæ diriguntur est duplex. Vnus proportionatus naturæ ad quem res creata potest pertingere per virtutem propriæ naturæ & auxilia naturalia. Alius est qui excedit facultatem naturæ creatæ, & hic finis est vita æterna quæ consistit in visione diuina, vt patebit lib. 4. Oportet ergo quod ad hunc finem natura creata transmittatur ab alio dante sibi vnde possit ad talem finem pertingere, talis autem transmissio vocatur destinatio, sicut sagittam transmissam in signum à sagitante dicimus illuc destinatam, & quia rationes rerum præexistunt in deo antequam fiant, ideo ratio talis destinationis creaturæ in finem supernaturalem præexistens in deo, propter antecessionem ad rem dicitur prædestinatio, sicut ratio ordinis rerum in finem absolute loquendo dicitur providentia. Ex quo patet quod solius dei est prædestinare, & solius creaturæ intellectualis est prædestinari: eius enim solius est prædestinare cuius est creaturam ordinare ad supernaturalem beatitudinem & conferre sufficienter promouentia in hunc finem, sed hoc est solius Dei, ergo &c.

d. 49. q. 4.

Tho. ar. 1.

Decet etiam eum aliquos prædestinare, quia ad prouisorè vniuersi pertinet cõferre aliquibus de vniuerso remedia vel auxilia quibus assequatur optimum finem quæ est in vniuerso, alioquin ille finis frustra esset possibilis creaturis, sed optimus finis qui est in vniuerso est vita æterna, ergo ad Deum pertinet cõferre aliquibus de vniuerso auxilia quibus assequantur vitam æternam, sed ratio talis collationis in deo præexistens vocatur prædestinatio, ergo &c. Sola etiã creatura intellectualis potest prædestinari, quia sola est capax illius finis, sic igitur patet primum.

6 **S**ECONDUM patet ex primo faciliter, prædestinatio enim & providentia differunt dupliciter. Vno modo secundum magis & minus commune, quia providentia est omnium rerum & respectu cuiuscunque finis, prædestinatio autem solum est creaturæ rationalis & respectu finis supernaturalis. Secundo quia providentia non includit consecutionem finis, sed solum rationem collationis eorum quæ expedit ad eius consecutionem siue finis atingatur siue non. Ex hoc enim solo quod militi dantur arma, & clerico liber, & mercatori pecunia, sufficienter est eis prouisum dato quod miles non vincat, nec clericus addisecat, nec mercator lucretur. Prædestinatio autem requirit cõsecutionem finis, vnde est ratio collationis eorum quæ sufficiunt ad consequendum finem supernaturalem & ad ipsum perducunt, & hoc est quod quidam dicunt quod

Sancto Porciano

prædestinatio habet adiunctam voluntatem consequentem quæ semper impletur. Providentia autem habet adiunctam voluntatem antecedentem quæ non semper impletur, & hoc de secundo.

7 **Q**UANTUM ad tertium dicendum est quod prædestinatio habet infallibilem certitudinem, & in generaliter quæ prædestinatus infallibiliter saluabitur, & in specialiter qui & quot saluabuntur. Quod patet per rationem adductam prius dist. 38. q. 2. quæ talis est: Quicunque scit de aliqua causa contingere & impedibili quæ sunt quæ possunt eam impedire & quæ impediunt vel non impediunt, vel si sit indeterminata scit quæ sunt quæ eam determinabunt, scilicet infallibiliter quid eueniet in merito, & quid reddetur pro præmio, sed Deus scit infallibiliter quæ possunt determinare liberè arbitrii, & quæ determinabunt, & quæ possunt impedire quacunq; causam impedibilem & quæ impediunt, ergo scit infallibiliter de merito vniuscuiusq; & de præmio, & hoc sciendo scit quis est prædestinatus & quis non: quare &c. Hæc autem infallibilitas non est necessitatis simpliciter, sed solè ex suppositione vt prius dictum fuit cum ageretur de cognitione futurorū contingentium, propter quod non est concedendum simpliciter quod prædestinatus necessario saluetur, sed sub cõditione vel replicatione inquantum prædestinatus qui est sensus cõpositus, & hæc est necessitas cõsequentiæ non consequentiæ nisi modo quo dictum est.

8 **A**D primum argumentum dicendum quod Deus nunquam potuit non prædestinare quem prædestinavit, aut prædestinare quem non prædestinavit, accipiendo compositè, quia vt dictum fuit prius, hoc esset pro eodè tẽpore vel pro alio, quorum primum includit in re contradictionem, secundum autem ponit in Deo mutabilitatem. Accipiendo autem diuisim de potestate absoluta Deus potest nunc verè prædestinare quem non prædestinavit, & non prædestinare quæ prædestinavit, hoc enim posse sonat solè libertatè Dei respectu talis obiecti: ex hoc autem non tollitur certitudo prædestinationis quæ ponitur in sensu composito.

9 **A**D secundum dicendum quod liber vitæ dicitur dupliciter quo ad præsens. Vno modo dicitur cognitio diuina de illis quæ eliguntur ad habendum vitam æternam simpliciter & absolute, & sic soli prædestinati scribuntur in libro vitæ, & qui sic scripti sunt in libro vitæ nunq; delentur ex eo, sed infallibiliter saluabuntur. Alio modo dicitur liber vitæ cognitio diuina de illis qui ordinantur ad habendum vitam æternam, non simpliciter, sed secundum presentem iustitiam: & sic scripti sunt in libro vitæ oēs qui quodammodo sunt in gratia, & qui sic sunt scripti delentur quandoq; et non scripti scribuntur, quia cõtingit habentem gratiam eam perdere, & non habentem postea habere, sed hoc in nullo est contra certitudinem prædestinationis quæ est illorum qui eliguntur simpliciter ad habendum vitam æternam.

10 **A**utoritates adductæ pro alia parte quæ loquuntur de certitudine & necessitate prædestinationis sunt intelligendæ de necessitate suppositionis quæ non tollit contingentiam simpliciter, vt frequenter dictum est.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum ad Deum pertineat aliquem reprobare.

Thom. 1. q. 23. ar. 3.

Secundo queritur de reprobatione, vtrum ad Deum pertineat aliquem reprobare. Et videtur quod non, quia nulli debet imputari quod vitare non potest, sed si quis est à Deo reprobatus vitare non potest quin pereat, Eccle. 7. Considera opera Dei quæ nemo potest corrigere quem ille despexerit, ergo ei non est imputandum: sed hoc est inconueniens, ergo &c.

2 Item sicut se habet prædestinatus ad prædestinatum sic reprobus ad reprobos, sed Deus prædestinatus est causa salutis prædestinatorum, ergo si deus est aliquos reprobus erit causa damnationis eorum: sed hoc est falsum, dicente Dño Osee. 13. Perditio tua ex te Israel, tantummodo ex me auxilium tuum, ergo Deus neminem reprobat.

3 **I**N CONTRARIUM est quod dicit Mal. 1. Iacob dilexi, Esau autem odio habui. Et arguitur per rationem, nauta qui per suam presentiam est causa salutis nauis per sui absentiam est causa periculationis eius, vt dicitur, 2. Physic. sed Deus vt præsens alicui per continuatam gratiam

d. 38. q. 2.

gratiam ipsam prædestinat, ergo ut abens alicui per gratiam ipsam reprobat.

4 **RESPONSIO.** Vndendum est primò quid sit reprobatio, & post hoc facilius patebit quod queritur. Quà tum ad primum videtur quòd reprobatio opponatur approbationi, sicut ipsa nomina declarant: approbare autem & reprobare potest dicere actum intellectus & actum voluntatis, dicimus enim approbare aliquod dictum quòd iudicamus illud esse verum, & reprobare quòd iudicamus illud esse falsum, & sic approbare & reprobare sunt actus intellectus tam speculativi quàm practici: & sic loquitur Aug. quando dicit quòd error est approbare falsa pro veris. Dicimus etiam quandoque approbare quòd acceptamus, & reprobare quòd refutamus, ita quòd approbatio & reprobatio sunt idem quòd acceptatio & refutatio: & sic sunt actus voluntatis & partes electionis, eligens enim acceptat vnum alius refutat.

5 Accipiendo ergo primo modo approbationem & reprobationem, approbatio est iudicium vel sententia diuina de aptitudine alicuius ad vitam æternam, reprobatio verò est iudicium vel sententia diuina de ineptitudine alicuius ad vitam æternam. Sed accipiendo secundum modo approbatio est acceptatio alicuius ad vitam æternam, quàm Apóstolus vocat electionem, reprobatio verò est refutatio alicuius à consecutione vitæ æternæ. Si verò includat vtrumque (vt aliqui volunt) tunc approbatio est præuisio aptitudinis alicuius ad vitam æternam, & propositum seu acceptatio illius ad eam, reprobatio verò est præuisio ineptitudinis alicuius ad vitam æternam & propositum re futandi eum ab ea.

6 Ex quo patet quòd reprobatio non opponitur directè prædestinationi, sed alicui antecedenti ad prædestinationem, quia reprobatio secundum modo accepta opponitur electioni modo quo dictum est, electio autem præcedit prædestinationem, vt patebit in sequenti distinct. quæst. 1. Accepta autem primo modo opponitur approbationi quæ præcedit electionem tanquam conclusio consilii, & per consequens præcedit prædestinationem, quia quod est prius est prius posteriore, & ideo illud quòd præcedit electionem præcedit prædestinationem.

7 Si autem accipiatur tertio modo (scilicet pro aggregato ex vtroque) idem sequitur, quia totum inferitur ex am babus partibus simul sumptis. Hæc autem plenius patebunt postea, sed tantum accipiamus nunc, quòd reprobatio est præuisio ineptitudinis alicuius ad vitam æternam & diuinum propositum refutandi vel repellendi eum ab ipsa.

8 Ex hoc patet quòd ad Deum pertinet aliquos reprobare, quia sicut decet iustos præmiari propter suum meritum, sic decet malos excludi à præmio & vltius puniri propter suum demeritum, ergo sicut Dei est illos approbare & acceptare ad gloriam quos scit futuros bonos, est quorum præuidit meritum, ita ipsius est illos reprobare & refutare à consecutione gloriae, & præparare ad penam quos scit futuros malos, & quorum præuidit demeritum. Iuxta quòd est considerandum quòd reprobationis sunt duo effectus, scilicet exclusio reprobi à gloria, & reordinatio culpæ per penam. Respectu primi Deus se habet in ratione volentis cum illud sit bonum & iustum, sed non se habet in ratione facientis propriè, quia exclusio à gloria non fit propriè per actionem qua aliquid insuatur, sed per caritatem actionis per quam gloria insueretur, & quia nullus excluditur à gloria nisi prius exclusus à gratia, ideo alius effectus reprobationis est priuatio gratiæ ad quæ Deus se habet modo consilii. Hæc autem subtractio gratiæ dicitur exæcatio, quia gratia lumen est in anima, dicitur etiam obduratio, quia gratia habilitat animam ad bonum, propter quòd cõmuniter dicitur quòd Deus est causa exæcationis & obdurationis non immittendo culpam, sed nõ dando gratiam. Respectu autem secundi Deus se habet in ratione volentis & facientis, quia ad bonum prouisorè pertinet quòd inordinata reordinet, sed malum culpæ licet sit quædam inordinatio à bono rationis, est tamen ordinabile per penam in bonum iustitiæ, ergo ad Deum prouisorè vniuersi pertinet ordinare mala per inflictionem penæ, & quia hoc fit per veram actionem, ideo Deus se habet respectu huius non tantum in ratione volentis, quia est bonum & iustum, sed etiam facientis.

Quæstio I.

109

9 **AD PRIMVM** Argumentum dicendum quòd reprobis simpliciter & absolute potest vitare culpas, non enim tollitur ab eo libertas arbitrii, & cum dicitur quòd nemo potest corrigere, &c. Dicendum quòd absolute loquendo reprobis potest corrigi, sed stante hypothese si sit reprobis nõ debet poni in eise quòd sit correctus, hoc enim esset ponere opposita simul, & sic intelligenda est illa autoritas.

10 Ad aliud dicendum quòd Deus est causa damnationis malorum (non merito) cum meritum damnationis sit culpa quæ est à nobis non à Deo, & sic intelligenda est autoritas Osee, sed est causa effectiua damnationis quò ad penam ordinantem culpam, & subtractionis gloriae modo quo dictum est.

DISTINCTIO XLI.

Sententia literæ Magistri in generali & speciali.

SI autem querimus. Superius Magister determinauit de prædestinatione in se, hic determinat de ipsa per comparationem ad suam causam. Et diuiditur in duas partes. Primò determinat intentum. Secundò incidenter inquirit vtrum scientia Dei aliquo modo diminuat. Secunda ibi. Postea considerari oportet. Prima istam diuiditur in duas. Primò determinat veritatem. Secundò excludit errorem. Secunda ibi. Opinati sunt tamen. Et hæc secunda diuiditur in duas secundum quòd remouet duplicem errorem. Secunda ibi. Multi verò de isto profundo. Secunda verò pars principalis inquirit vtrum scientia Dei possit diminui, diuiditur in duas partes. Primò mouet questionem & soluit. Secundò obicit in contrarium & soluit. Secunda ibi. Adhuc autem opponitur. Et hæc est diuisio & sententia lectionis in generali.

2 **IN SPECIALI** verò sic procedit Magister, & proponit primò quòd prædestinatio sub merito nõ cadit, obduratio autem cadit: sic sanè tamen intelligendo quòd nomine obdurationis nõ ipsa præsciencia diuina, sed subtractio gratiæ intelligitur. Aliqui enim suis peccatis merentur vt eis gratia non apponatur. Prædestinatio verò nec quantum ad illud quòd æternum est, nec quantum ad gratiæ appositionem sub merito cadit. Postea subdit quòd aliqui opinati sunt quod propter futura merita aliqui prædestinentur & reprobentur à Deo, & ad hoc adducunt autoritates Aug. qui videtur dicere quòd dominus elegit Iacob propter fidem futuram ipsius: & non propter opera, tanquam fides esset à nobis, non autem opera meritoria, sed illa essent à Spiritu sancto. Sed Aug. postea retractauit illud quòd fides inter Dei munera cõputatur sicut opera, sed tamè vtrumque dicitur nostrum, quia sine nostra voluntate non est, & vtrumque Dei est, quia nõ sine dono Dei gratuito. Videtur igitur Aug. dicere quòd futura fides in Iacob fuit causa prædestinationis, sed sicut dicit Magister: Aug. hoc retractauit, quia iam gratia non esset gratia, sed debitum, vbi etiã dicit inter alia quòd aliquid præcedit in peccatoribus per quòd sunt digni iustificatione, per quòd non intendit dicere quòd iustificatio sub merito cadat, sed quòd aliqui non ita peccant quòd ideo non mereantur sibi gratiam non apponi. Postea tangit errorem aliorum qui dixerunt quòd animæ prius peccauerunt, & postea secundum merita & demerita in cordibus quasi in quibusdam carceribus sunt incluse, quæ opinionem Aug. dicit erroneam esse, vnde dicit quòd reprobatio Dei non est causa peccati, sicut prædestinatio causa boni. Postea querit, vtrum scientia Dei possit diminui, & respondet quòd præsciencia potest minui, scientia verò non: multa enim præsciuit quæ modo nõ præsciuit, quia non sunt futura, sed omne quòd sciuit, scit. Postea obicit in contrarium, quia me nasciturum præsciuit & modo nescit, ergo non omne quòd sciuit scit, & respondet quòd omnem rem quam sciuit scit. Argumentum autem procedit de diuersitate quo ad modum sciendi qui importatur per enunciabilia, & in hoc terminatur sententia in speciali.

QUESTIO PRIMA.

Vtrum electio præcedat prædestinationem, an e conuerso.

Ibo. 1. q. 23. ar. 4.

O 5

Circa